_História sveta (Dejiny sveta) - 03. časť – Štvrtohory (kvartér, antropozoikum), pleistocén, holocén, staršia doba kamenná (paleolit) :)

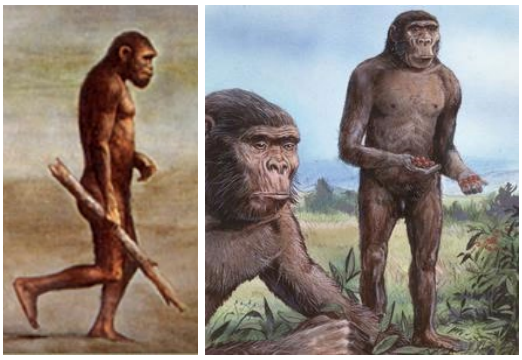
Obdobie, ktoré začalo asi pred 2 miliónmi rokov a trvá dodnes

- nazývame **štvrtohory** - **kvartér** alebo **antropozoikum**,

- delí sa na staršie štvrtohory - **pleistocén** a mladšie štvrtohory - **holocén**,

- v ich priebehu nastalo niekoľko silných ochladení, vznikli tzv. ľadové doby, ktoré sa striedali s teplejšími, medziľadovými dobami. V dôsledku toho sa klimatické pásma na severnej pologuli posunuli na juh, čomu sa prispôsobili aj životné spoločenstvá. Štvrtohory sú obdobím vývoja človeka, od priamych predkov žijúcich koncom treťohôr až k človeku súčasnému.

Pred 5 miliónmi rokov - sa v Afrike objavil Australopitekus a Paranthropus.

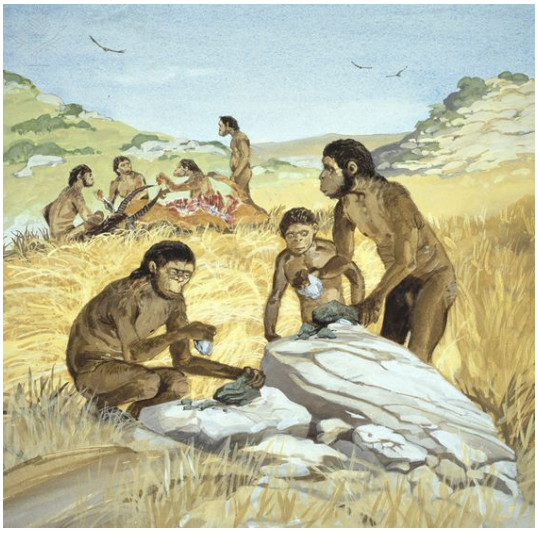
Australopitekus **Paranthropus**

Pred 2,5 miliónmi rokov - sa v tej istej oblasti ako Australopitekus (vo východnej Afrike) objavil Homo habilis. Je prvou bytosťou, ktorá si naozaj zaslúžila pomenovanie homo, nakoľko je prvým priamym predchodcom človeka,

- začal **paleolit** - staršia doba kamenná,

- vyrábal Australopitekus a Homo habilis prvé nástroje. Išlo o kamene jednoducho opracované do tvaru hrotu. Používali sa na rezanie rastlín a krájanie mäsa ulovených zvierat,

- sa príbuzní dnešných koní a oslov dostali z Ameriky, z ich kolísky kde sa odohrala aj podstatná časť ich vývoja, do Ázie, Afriky a Európy[1].

Homo habilis

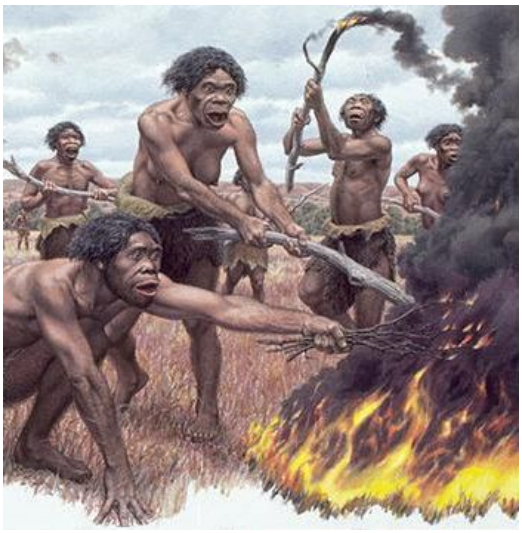
Pred 1,7 miliónom rokov - sa v Afrike, neskôr v Ázii a v Európe (pred 850 000 rokmi) objavil potomok človeka zručného (Homo habilis) - Homo erectus.

Pred 1 miliónom rokov

- Homo erectus už vyrábal a používal rozmanitejšie nástroje. Kusy kameňa opracovával z oboch strán, vyrábal škraby, ktoré používal na odlupovanie kôry stromov a kože zabitých zvierat,

Copyright © 2013 - 2026 Encyklopédia poznania

- z tohto obdobia pochádzajú aj prvé stopy po ohni nájdené v oblastiach obývaných predhistorickým človekom.

Homo erectus

Pred 600 000 rokmi

- z prvobytného stáda vznikol postupným prechodom matriarchát - spoločenstvo, v ktorom mali vedúce postavenie ženy,

- v tomto období vznikalo aj prvé výtvarné umenie - praveké výtvarné umenie (Praveká architektúra, Maliarske umenie praveku, Praveké sochárstvo),

- vznikali aj rôzne druhy tanca a súčasne primitívna hudba. Jej najdôležitejšou zložkou bol rytmus (melódia nebola výrazná).

Pred 500 000 rokmi

- živočíšny prapredok človeka sa bránil proti chorobám a následkom úrazov rozličnými neuvedomenými zásahmi. Tento prvotný stupeň vývoja medicíny možno označiť za primitívne inštinktívne liečiteľstvo.

Pred 400 000 rokmi - človek zakladal prvé ohniská. Sú formálnym dôkazom o ovládnutí ohňa a schopnosti zakladať ho.

Pred 300 000 rokmi

- sa v Európe objavil Homo sapiens. druh homo sapiens zahŕňa dva poddruhy: Homo sapiens neandertalensis a Homo sapiens sapiens,

Homo sapiens

- poddruhy Homo sapiens uplatňovali pri záchrane zdravia a života už aj účelné liečiteľské zásahy, podmienené pokračujúcim rozvojom ľudského myslenia a poznania. Pritom využívali prírodné zdroje, najmä rastliny a ústroje zvierat. Tak vzniklo prírodné racionálne liečiteľstvo. Súčasne sa však utvárali a šírili neracionálne predstavy o dobrých a zlých duchoch, ktorými sa vysvetľovali príčiny chorôb, uzdravovania alebo smrti. Na

Copyright © 2013 - 2026 Encyklopédia poznania

takýchto predstavách sa zakladalo magicko-kultové liečiteľstvo. Vývoj ľudskej spoločnosti podporil vznik rozličných povolaní, a tak sa začali zjavovať aj prví liečitelia. Keďže kultové liečiteľstvo svojou magickou silou získavalo podporu v myslení vtedajšieho človeka, prvými lekármi sa stali čarodejníci, ktorí si zlých duchov chorôb udobrovali čarami, zaklínaním a obetami, ako sa to dosiaľ zachováva u primitívnych národov. Kultoví „lekári“ sa odvažovali aj na prvé operačné zásahy, ako bolo navŕtavanie lebiek; pravdepodobne šlo o ľudí, ktorí trpeli prudkými bolesťami hlavy (podľa magickej medicíny to znamenalo prítomnosť zlého ducha v lebke). Z tej doby však pochádzajú aj nálezy kostí so zahojenými zlomeninami. Uvedené nálezy svedčia o pokrokoch primitívneho liečiteľstva.

Homo sapiens neandertalensis

Homo sapiens sapiens

Pred 150 000 rokmi - ľudia začali stavať jednoduché prístrešky a chatrče.

Pred 130 000 rokmi - človek sa naučil prenášať oheň.

Pred 125 000 rokmi - nastal ústup doby ľadovej. Ľudia sa vrátili do Európy a lovili veľké zvieratá.

[1] V Amerike kone vyhynuli v poslednej dobe ľadovej. Divé kone, ako ich poznáme z westernov a indiánok, vznikli z potomkov Európanmi prinesených koní.

Copyright © 2013 - 2026 Encyklopédia poznania